

Referat fra møde i Gødningsudvalget mandag den 17. december 2018.

Deltagere: Erik Steen Kristensen (EK) fra Aarhus Universitet, Anne Krogh Larsen (AKL) fra Dansk Gartneri, Anders Ravn-Nielsen (ARN) fra DLG, Emil Dalsgaard Hansen (EDH) fra Dakofo, Johanne Lindberg (JL) fra Pindstrup Mosebrug, Erik B. Olesen (EO) fra Genanvend Biomasse, Anita Buch Jensen (ABJ) fra DLA Agro

Afbud: Leif Knudsen (LK) fra Seges og Jens Søndergaard (JS) fra Foreningen af Danske Jordbrugskalkværker

Fra LBST: Jakob Møgelvang (JM), Peter Byriël (PB), Karina Hegelund (KH), Dorthe Wonsild (DW) Tania Jakobsen (TJ), Elsemarie Svendsen (ES) og Tina Bagge Bonnichsen (TBB)

1. **Velkomst intro af det nye Gødningsudvalg samt LBST deltagere. Ny organisation hos LBST.**

Præsentation af de enkelte medlemmer, da udvalget er samlet for første gang efter ny udpegning.

LBST lægger to enheder sammen pr. 1. januar 2019, hvor Fysisk- og Administrativ Jordbrugskontrol lægges sammen. TBB har siden august været enhedschef i Administrativ Jordbrugskontrol og pr. 1. januar flyttes opgaverne omkring handelsgødning, så de fremover er organiseret i Team Kvælstof, hvor Jette Bøjskov er teamleder.

2. **Godkendelse af dagsorden.**

3. **Opsummering siden sidste års møde.**

Forretningsordenen gennemgået. Der er udpeget medlemmer jf. forretningsordenen. Referater offentliggøres fremover på hjemmesiden. LBST har siden sidste års møde bl.a. arbejdet med:

- *Etablering og afholdelse af underudvalgsmøder*
- *Sende analyseresultater ud af to omgange, så erhvervet informeres om de første resultater inden sommerferien.*
- *Nedsættelse af gebyrer i form af ny bekendtgørelse som trådte i kraft pr. 1. juli 2018 med nye lavere gebyrsatser*
- *Tilbagebetaling af gebyrer.*
- *Igangsætning af Gødningsdatabasen*
- *Udvidet prøvetagningsplan*
- *Ændring i Forretningsordenen (offentliggørelse af referater)*

4. **Statistik over solgte mængder Handelsgødning i Danmark 2016/2017**

LBST ønsker at ændre aftalen med Danmarks Statistik ift. den statistik, der i dag udformes, så den indeholder oversigt over solgte mængder ved forespørgsel til kunderne. Der er ikke hjemmel til, at man skal indberette tallene, hvorfor der hvert år potentielt mangler en mængde af den solgte

handelsgødning i Danmark. Der er stor opbakning i udvalget til, at mængder over forbrugt handelsgødning i stedet trækkes fra gødningsregnskaberne og fremover skal udgøre statistikken, der leveres til Danmarks Statistik, så statistikken over solgte mængder udgår.

ABJ og ARN kan ikke genkende tallene i statistikken, som den ser ud i dag – specielt tallene på P og K er misvisende. ABJ undrer sig over, at tallene stiger så meget, som de gør. Man ønsker fortsat at have så mange næringsstoffer med som muligt i statistikken. Underudvalg skal arbejde videre med statistikken. Deltagere: EDH, LK, ABJ og ARN. ES indkalder til underudvalgsmøde i 2019.

LBST kan i gødningsregnskaberne trække oplysninger om N og P. Oplysninger om øvrige næringsstoffer findes ikke i gødningsregnskaberne, og der er heller ikke oplysninger om total mængde gødning. Tal for både indkøbt og forbrugt kg N og P, både for handelsgødning og anden organisk gødning kan trækkes.

Forbrug 16/17 – rejst af ABJ:

- Se ovenfor

Ammoniumnitrat over 16 % (ES)

- Sælgere af ammoniumnitrat skal være opmærksomme på, at købere skal være tilmeldt Register for Gødningsregnskab eller Leverandørregister for gødningsleverancer eller Register for køb af ammoniumnitratgødning. Dvs. det er forbudt at sælge gødning, der indeholder over 16% kvælstof fra ammoniumnitrat til private.*
- Der er divergerende opfattelser af, hvordan ammoniumnitratindholdet skal regnes ud. Afklaring af, hvordan ammoniumnitratprocenten udregnes afklares i underudvalget i samarbejde med EDH, LK, ABJ og ARN.*

Anmeldelse af gødning importeret af landmænd - rejst af ABJ:

Det håndteres under gødningsregnskaberne.

5. Gødningskontrol 2018

- ES gennemgik del 1 af kontrolresultaterne. Der er 17 ud af 80 prøver med fald. Det kan både være store og små udsving. Såfremt virksomhederne ikke er enige i en prøve analyseret med fald og har beviset herfor, indgår analyseresultaterne ikke som værende med fald. Prøver under afklaring indgår ikke i første del af kontrolresultaterne. De vil først indgå i den samlede statistik for året.*

Prøvetagnings-status – rejst af ABJ:

- *Erhvervet ønsker, at der prøvetages mere hos landbrug. Det ønskes, at der er ca. 50% prøver fra landmænd og 50% fra virksomheder.*
- *Gødningsudvalget ønsker, at se hvordan stikprøverne udtages og hvilke overvejelser, der ligger bag udtagningen.*
- *Til næste Gødningsudvalgsmøde fremlægger erhvervet oversigt over gødningsstrømme. EDH, ABJ og ARN afstemmer, hvem der laver dette, og LBST laver oversigt over udtagningen samt overvejelserne bag.*

Anmeldelse skibsliverancer til LBST – rejst af ABJ:

- *Kan der prøvetages ved skibsladninger. Det kan der godt, hvis LBST er vidende om hvor og hvornår, der kommer skibe i hvilke havne. Det afklares på kommende kontrollørkursus, hvorvidt det kan praktiseres i højere grad fra 2019.*

Kalk- og voksemedier:

- *Der udgives primo 2019 en mindre rapport på hhv. kalk- og voksemedier i stil med gødningsrapporten. Udvalget ønsker, at rapporterne lægges på hjemmesiden.*

6. Ny EU gødningsforordning

- *Gødningsforordningen er en del af pakken omkring cirkulær økonomi.*
- *Man vil gerne indfase flere affaldsprodukter, der har gødningsværdi.*
- *Sikre fælles grænseværdier for farlige stoffer. I dag er det meget op til de enkelte medlemsstater, hvad grænserne for farlige stoffer er, og man ønsker at harmonisere grænseværdierne på tværs af EU-landene.*
- *Man ønsker CE-mærkninger, så gødningstyperne kan handles frit efter mærkningen.*
- *Det er producenternes ansvar at overholde kravene i den nye forordning fx for farlige stoffer (fx cadmium)*
- *Der åbnes op for, at der kan komme flere organiske materialer i gødningerne. Animalske biprodukter, kompost m.v.*
- *Kommissionen har foreslået en gradvis sænkning af cadmiumgrænsen for til sidst at ende på 20 mg. Parlamentet har ønsket en hurtigere indfasning end Kommissionen. Man har kunnet opnå enighed om en grænseværdi på 60 mg. Danmark stemte imod dette forslag, da det ikke indebar en gradvis sænkning. Der er en overgangsperiode til ikrafttræden på 3 år fra vedtagelse.*
- *Man kan fremover markedsføre et produkt som "lav-cadmium" med en grænseværdi på max 20 mg.*

- Forslaget vedr. den nye gødningsforordning og bl.a. cadmiumgrænsen forventes stemt igennem i Plenar i Q1, 2019.
- Biostimulanter var oprindelig en del af scoopet. De er for nuværende trukket ud, og der er nedsat en ekspertgruppe, som skal arbejde videre med biostimulanter.
- Den nye Gødningsforordning medfører, at der indføres CE-mærkning på gødninger. Administration af disse afklares i den 3-årige indfasningsperiode.
 - i. Input EO: Cadmiumgrænsen ser ikke ud til at blive en udfordring at overholde. Det er ikke en ambitiøs grænseværdi.
 - ii. Spørgsmål EO: Er spildevandsslam en del af den nye forordning. Sv. PB: Nej spildevandsslam er ikke en del.
 - iii. Spørgsmål EO: Hvis animalske biprodukter inkluderes i den nye forordning - skal de så alene overholde denne forordning? Sv. PB: Der ønskes med forordningen at skabe større sammenhæng mellem den eksisterende lovgivning om kontrol med animalske biprodukter og gødningsprodukter. Det betyder, at når der er fastsat i slutpunkt for et produkt iht. forordningen af animalske biprodukter, så kan det indgå i et gødningsprodukt, såfremt det samtidig overholder reglerne i den nye gødningsforordning.
 - iv. Spørgsmål EDH: Kan man frygte, at der kan komme fx afrikansk svinepest ind i landet ved at indføre animalske biprodukter? Sv. PB: Det er der fokus på, så indførelse af disse ikke bliver en spredningskilde for fx svinepest.
 - v. Spørgsmål ESK: Hvor kan man søge oplysninger om processen herfra? Sv. PB: Det forventes, at LBST laver et resumé af det væsentlige, når forordningen er godkendt. Alternativt en mere fyldestgørende orientering efter fremsendelse af resumé.
 - vi. Spørgsmål ARN: Vil DK holde fast i de nationale fastsatte grænseværdier for cadmium? Sv. PB: Det forventes for produkter, der ikke er CE mærket. Det er uvist med CE mærkede produkter.
 - vii. Spørgsmål ABJ: Markedsføring af lav-cadmium. Sv. PB: Man kan markedsføre, at produktet har et lavere indhold af cadmium og dermed mindre miljøskadeligt. Dermed et kvalitetsmærke på produktet.

7. Tilbagebetaling af gebyrer

Som opfølgning på sidste års møde har LBST arbejdet videre med at afdække, hvilke ydelser, der kan gebyrfinansieres. Følgende arbejdsopgaver var tidligere indregnet i gebyrerne, men er nu fraregnet:

- Ministerbetjening
- Ammoniumnitratkontrollen
- Vejledning til kunder om registrering
- Screening af virksomhederne ifm lager og skiltning

- EU-arbejde
- Udarbejdelse af bekendtgørelser

Der tilbagebetales i uge 51, 2019 ca. 3,8 mio til erhvervet for perioden november 2013 til november 2016.

8. Ny gødningsdatabase/ TAST-SELV

- Det er vigtigt, at alle kunder på sigt bruger Gødningsdatabase via tast selv. Man kan få præudfyldt sine anmeldte gødninger, første gang man benytter tast-selv.
- Der har været lidt opstartsvanskeligheder ved at anvende databasen. ES kan nu guide bedre i databasen via teamviewer, hvis man har udfordringer med at anvende den.
- Der ligger en vejledning på tast-selv på anvendelse af databasen: **<https://help.lbst.dk/index.php?id=10752#c45595>**
- Link til databasen. **<https://help.lbst.dk/index.php?id=10752#c45595>**

9. Næste møde

Tirsdag den 29. oktober 2019 fra kl. 10 – 13.30 (incl. rundvisning på slottet)

10. Eventuelt

- Input fra medlemmer:
 - JL: Det er meget forskelligt, hvordan de enkelte kunder har oprettet sig i Gødningsdatabase, da virksomhederne selv vælger, hvad der skal lægges ind. Sv. ES: Hvis LBST anmelder tastes alt fra varedeklarationen ind.
 - JL: Vil gerne i dialog omkring analyserne, da der ikke er analyseret som beskrevet i bekendtgørelsen. Sv. ES: Nærmere dialog føres på kommende underudvalgsmøder.
- ES: Der er kommet analyseresultater på jordforbedringsmidler samt kalk i uge 50. Der udfærdiges herefter rapporter som sidste år, der gøres tilgængelige på hjemmesiden.
- EO: Der var bestyrelsesmøde i Genanvend Biomasse i uge 50. Have- og parkaffald skal i gødningsregnskaberne. Spørgsmålet er, hvornår er en gødning en gødning? Sv. KH: Der har hidtil ikke været overensstemmelse med bekendtgørelse og IT-systemer. Det er der rettet op på nu, og have- og parkaffald skal indberettes. (primært pga fosfor)
- Referater fra underudvalgsmøder fremsendes fremover til alle medlemmer.
- Flere medlemmer af udvalget udtrykte stor tilfredshed med det arbejde, der udføres og er udført ift. at arbejde med de problemstillinger, LBST er blevet præsenteret for. Specielt den tidligere afrapportering af analyseresultater, tilbagebetaling af for højt

opkrævede gebyrer, nye prøvetagningssteder blev der givet stor ros for afklaring på.

17.12.18 – Tina Bagge Bonnichsen, Referant